B&W BRUDKOWSKI & WSPÓLNICY

NEWSLETTER Nr 6

Szanowni Państwo,

Zapraszamy do lektury kolejnego wydania naszego Newslettera.

Spis treści

1. WPŁYW WZROSTU WYSOKOŚCI MINIMALNEGO WYNAGRODZENIA NA INNE ŚWIADCZENIA 2
2. ZMIANY ZASAD POBYTU I ZATRUDNIENIA OBYWATELI UKRAINY OD 1 LIPCA 2024 ROKU 2
3. TAJEMNICA BANKOWA—KOLEJNY ORGAN UPRAWNIONY DO OTRZYMANIA INFORMACJI 3
4. REALIZACJA RECEPT 3
5. RAPORTOWANIE DANYCH 3
6. OCHRONA SYGNALISTÓW 4
7. AI ACT—PIERWSZY AKT NORMATYWNY REGULUJĄCY SZTUCZNĄ INTELIGENCJĘ 5
8. DYREKTYWA NIS2—CYBERBEZPIECZEŃSTWO W UNII EUROPEJSKIEJ 6

1. Wpływ wzrostu wysokości minimalnego wynagrodzenia na inne świadczenia.

Z dniem 1 lipca 2024 roku wysokość minimalnego wynagrodzenia wzrosła z 4 242 złotych do 4 300 zł (brutto), co w ujęciu stawki godzinowej oznacza podwyżkę o 30 groszy (z 27,70 złotych do 28,10 złotych). Zmiana wysokości minimalnego wynagrodzenia wpłynęła na wzrost niektórych dodatków i odszkodowań pracowniczych.

Wysokość odprawy pieniężnej z tytułu rozwiązania stosunku pracy z przyczyn niezależnych od pracownika jest uzależniona od stażu pracy oraz wysokości wynagrodzenia, niemniej jednak nie może być ona wyższa niż 15-stokrotność minimalnego wynagrodzenia. Oznacza to, że od lipca 2024 roku maksymalna kwota odprawy pieniężnej wynosi 64 500 złotych. Modyfikacjom uległa też wysokość odszkodowania za nierówne traktowanie. W świetle art. 183d Kodeksu Pracy osoba, wobec której pracodawca naruszył zasadę równego traktowania w zatrudnieniu, ma prawo do odszkodowania w wysokości nie niższej niż minimalne wynagrodzenie za pracę. Zmienia się także, uzależniona od minimalnego wynagrodzenia wysokość dodatku za pracę w porze nocnej wykonywanej stale oraz okazjonalnie.

2. Zmiany zasad pobytu i zatrudniania obywateli Ukrainy od 1 lipca 2024 roku.

Zgodnie z nowelizacją ustawy z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, pobyt obywatela Ukrainy, który przybył legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 24 lutego 2022 roku i deklaruje zamiar pozostania na nim uznaje się za legalny do dnia 30 września 2025 roku. Te same reguły dotyczą pobytu dziecka urodzonego przez kobietę spełniającą wyżej wskazane kryteria, o ile poród odbył się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a dziecko nie jest obywatelem polskim, ani innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej. Zmianom uległ także termin na złożenie wniosku o nadanie numeru PESEL UKR, skrócono go z 30 dni od dnia przybycia na terytorium Rzeczypospolitej do „niezwłocznie po przybyciu".

Nowelizacji uległy też warunki zawarcia umowy o pracę z obywatelem Ukrainy. Skrócono czas na przesłanie powiadomienia przez pracodawcę zatrudniającego obywatela Ukrainy z 14 do 7 dni oraz zobowiązano podmiot zatrudniający do dokonywania zgłoszeń o nowo zatrudnionym pracowniku do organu ubezpieczeń społecznych.

3. Tajemnica bankowa – kolejny organ uprawniony do otrzymania informacji.

Od lipca 2024 roku rozszerzeniu uległ katalog organów i instytucji względem których Bank ma obowiązek udzielić informacji objętych tajemnicą bankową. Zgodnie ze znowelizowanym przepisem Bank ma obowiązek udzielenia informacji stanowiących tajemnicę bankową także na żądanie ministra właściwego do spraw finansów publicznych i Szefa Krajowej Administracji Skarbowej w zakresie określonym w przepisach ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami. Jej istotą jest uwzględnienie uprawnień administracji państwowej do domagania się danych objętych tajemnicą bankową i zawodową.

4. Realizacja recept.

Od 20 lipca 2024 roku istotnym zmianom uległy przepisy dotyczące realizacji recept w aptekach. Nieczytelne lub błędnie opisane dawkowanie na recepcie przestanie stanowić przeszkodę do wydania leku. Poprzez wprowadzone zmiany zwiększono uprawnienia pracowników aptek, mogą oni m.in. określić jednostkę dawkowania produktu leczniczego, środka spożywczego specjalnego przeznaczenia żywieniowego lub wyrobu medycznego w oparciu o posiadaną wiedzę, ale również wydać nawet dwukrotnie więcej opakowań produktu leczniczego lub wyrobu medycznego, w przypadku nieokreślenia na recepcie sposobu dawkowania w wymagany sposób. Nieprecyzyjne określenie dawki leku na recepcie uprawnia pracowników aptek do wydania większej ilości produktu leczniczego, środka spożywczego specjalnego przeznaczenia żywieniowego lub wyrobu medycznego, w przypadku gdy z podanej w recepcie liczby, wielkości opakowań, liczby jednostek dawkowania i sposobu dawkowania wynikają różne ilości produktu, środka lub wyrobu.

5. Raportowanie danych.

Spóźniona implementacja tzw. dyrektywy DAC7 wprowadza mechanizmy ograniczające szarą strefę w handlu internetowym i zapobiegające nadużyciom podatkowym. Obowiązek przekazywania informacji obowiązuje od 1 lipca 2024 roku, niemniej jednak raportowanie obejmie dane o użytkownikach platform za okres od 2023 r. Obowiązki sprawozdawcze zostały nałożone nie tylko na operatorów platform z UE. Raportowaniem objęto również:

– udostępnianie nieruchomości, udziału w nich lub ich części, w tym pomieszczeń przynależnych, np. garaży,

– usługi świadczone osobiście,

– sprzedaż towarów,

– udostępnienie środka transportu, np. najem aut.

Z wyżej opisanego obowiązku zwolniono osoby, którym operator umożliwił w okresie sprawozdawczym mniej niż 30 transakcji sprzedaży towarów, a łączne wynagrodzenie wypłacone lub uznane w tym okresie nie przekroczyło 2000 euro.

6. Ochrona sygnalistów.

Pracodawcy zatrudniający co najmniej 50 osób będą niebawem objęci nowymi obowiązkami związanymi z wdrożeniem ustawy z 14 czerwca 2024 r o ochronie sygnalistów. Zostaną oni zobowiązani do przygotowania procedury dotyczącej zgłaszania naruszeń prawa przez osoby u nich zatrudnione bądź z nimi współpracujące. Czas na wdrożenie procedury zgłoszeń wewnętrznych i podejmowania działań następczych w związku ze zgłoszeniem dokonanym przez sygnalistę wyznaczono do 25 września 2024 roku. Za nieustanowienie procedury zgłoszeń wewnętrznych lub ustanowienie jej z istotnym naruszeniem wymogów ustawowych grożą sankcje karne.

Nowe regulacje mają chronić sygnalistów przed ewentualnymi działaniami pracodawcy po zgłoszeniu przez nich naruszeń prawa. Sygnalista, który doświadczy działań odwetowych pracodawcy, będzie mógł wystąpić o odszkodowanie lub zadośćuczynienie. Co istotne , przy ustalaniu, czy pracodawca jest objęty ustawą o ochronie sygnalistów, oprócz pracowników należy uwzględnić też osoby zatrudnione na podstawie umów cywilnoprawnych (umowa zlecenia, umowa o dzieło, umowa agencyjna) czy samozatrudnionych. Określenie progu zatrudnienia, który decyduje o konieczności wdrożenia ustawy o ochronie sygnalistów, będzie następowało na dzień 1 stycznia i 1 lipca danego roku.

Uzupełniająco wskazać należy, że próg ten nie ma zastosowania do podmiotu prawnego wykonującego działalność w zakresie usług, produktów i rynków finansowych oraz przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, bezpieczeństwa transportu i ochrony środowiska.

7. AI ACT – pierwszy akt normatywny regulujący sztuczną inteligencję.

14 czerwca 2023 roku Parlament Europejski uchwalił pierwszy na świecie akt prawny regulujący stosowanie Sztucznej Inteligencji – Artificial Intelligence (dalej: AI). Wprowadzone przepisy dotyczą wszystkich podmiotów, które wprowadzają do obrotu lub oddają do użytku systemy AI w Unii Europejskiej (dalej: UE), użytkowników systemów, którzy znajdują się w UE oraz operatorów tych systemów i dostawców, którzy znajdują się w państwie trzecim, jeżeli wyniki działania systemu są wykorzystywane w UE.

Rozporządzenie dotyczące sztucznej inteligencji ma na celu zapewnienie, aby systemy wprowadzane do obrotu w Unii i znajdujące się w użyciu były bezpieczne i zgodne z obowiązującym prawem w obszarze praw podstawowych oraz z unijnymi wartościami, a także, aby zapewniały pewność prawa na potrzeby ułatwienia inwestycji i innowacji w dziedzinie sztucznej inteligencji. Uregulowanie sytuacji prawnej AI wpłynie na poprawę zarządzania i skuteczne egzekwowanie obowiązujących przepisów dotyczących praw podstawowych i wymogów bezpieczeństwa mających zastosowanie do systemów sztucznej inteligencji oraz ułatwi rozwój jednolitego rynku zgodnych z prawem, bezpiecznych i wiarygodnych zastosowań sztucznej inteligencji oraz zapobieganie fragmentacji rynku.

AI ACT zakłada, że pewne systemy oparte na AI nie będą mogły być wykorzystywane na obszarze Unii Europejskiej, a inne, stwarzające odpowiednio duże ryzyko dla podstawowych praw i wolności obywateli będą musiały spełnić określone wymagania prawne i techniczne. Konieczne będzie także informowanie użytkowników o tym, że mają oni do czynienia z treściami generowanymi przez AI. Do zakazanych technologii AI zalicza się te związane z bezpieczeństwem użytkowników, jak np. identyfikacja biometryczna wykorzystywana w przestrzeni publicznej oraz stosowanie technik podprogowych będących poza świadomością danej osoby w celu zniekształcenia jej zachowania.

AI ACT wyodrębnia cztery kategorie ryzyka systemów AI:

- systemy minimalnego ryzyka - kategoria ta obejmuje systemy, które nie stanowią znaczącego zagrożenia dla użytkownika,
- systemy ograniczonego ryzyka - do tej kategorii zaliczamy m.in. chatboty,
- systemy wysokiego ryzyka - obejmują technologie, które negatywnie wpływają na podstawowe prawa użytkownika, czyli systemy AI stosowane np. w celu identyfikacji biometrycznej osób fizycznych, rekrutacji do instytucji edukacyjnych, wykrywania stanu emocjonalnego osoby,

- systemy niedopuszczalnego ryzyka – opisana wyżej kategoria obejmująca systemy stwarzające ogromne ryzyko dla bezpieczeństwa.

8. Dyrektywa NIS2 – cyberbezpieczeństwo w Unii Europejskiej.

Od daty wejścia w życie Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2555 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu cyberbezpieczeństwa na terytorium Unii (dalej: Dyrektywa NIS2) tj. 16 stycznia 2023 roku, państwa członkowskie UE mają 21 miesięcy na wprowadzenie jej postanowień do prawa krajowego. Nowe przepisy powinny być stosowane we wszystkich krajach Unii Europejskiej od 18 października 2024 r.

Najważniejsze zmiany wynikające z Dyrektywy NIS 2 dotyczą podziału na dwa typy podmiotów: podmioty kluczowe (essential entities) oraz podmioty istotne (important entities), zastępując poprzedni podział na operatorów usług kluczowych i dostawców usług cyfrowych. Podmioty kluczowe zajmują się dostarczaniem niezbędnych usług dla społeczeństwa i gospodarki. Muszą zatrudniać więcej niż 50 osób, a ich roczne obroty nie mogą być niższe niż 50 mln euro. Z kolei podmioty ważne trudnią się usługami pocztowymi, gospodarowaniem odpadów, dostawą usług cyfrowych oraz badaniami naukowymi. Rozszerzony został również zakres podmiotowy dotychczasowej Dyrektywy NIS m.in. o administrację publiczną, sektor żywności, ścieki, przemysł, zarzadzanie odpadami i przestrzeń kosmiczną oraz szerzej traktuje niektóre sektory (m.in. rozszerzenie zakresu infrastruktury cyfrowej).

Na podmioty objęte Dyrektywą NIS2 zostają nałożone większe niż dotychczas wymagania w zakresie zarządzania, obsługi i ujawniania luk w zabezpieczeniach, testowaniu poziomu cyberbezpieczeństwa oraz efektywnym wykorzystywaniu szyfrowania. Dyrektywa wprowadza odpowiedzialność kierownictwa firmy za zgodność ze środkami zarządzania ryzykiem w cyberbezpieczeństwie. Wprowadza nowe mechanizmy współpracy międzynarodowej poprzez ustanowienie Europejskiej Sieci Zarządzania Kryzysowego w Cyberprzestrzeni, która ma umożliwić koordynację przeciwdziałania atakom hakerskim w krajach Wspólnoty. W ten sposób ustawodawca unijny zamierza zacieśnić współpracę między poszczególnymi krajami członkowskimi UE. Tworząc transgraniczne i krajowe Centra Operacyjne Bezpieczeństwa (SOC) odzwierciedla ponadnarodowe porozumienie państw w postępowaniu z zagrożeniami sieci.

Dyrektywy NIS 2 nie stosujemy do kilku grup podmiotów:

- podmiotów administracji publicznej prowadzących działalność w dziedzinach bezpieczeństwa narodowego, bezpieczeństwa publicznego, obronności lub egzekwowania prawa (w tym prewencji przestępstw, prowadzenia postępowań, wykrywania przestępstw i ich ścigania);
- określonych podmiotów, które prowadzą działania w obszarach bezpieczeństwa narodowego, bezpieczeństwa publicznego, obronności lub egzekwowania prawa, w tym zapobiegania przestępstwom, prowadzenia postępowań w ich sprawie, wykrywania ich i ścigania, lub które świadczą usługi wyłącznie na rzecz podmiotów administracji publicznej, o których mowa w pkt. wyżej, które zostaną zwolnione przez państwa członkowskie z obowiązków ustanowionych w art. 21 lub 23 w odniesieniu do tych działań lub tych usług.